Zienswijzen op Ontwerp Omgevingsvisie Sittard-Geleen

door samenwerkende natuurorganisaties Sittard-Geleen (snSG)

Graetheidcomite	Jan Muijtjens & Hub Slangen
Stichting Behoud Kollenberg	Sandra Wullms & Emine Dalyan
Stichting de Rollen	Gerdi Breembroek & Severine Louf
Natuurstichting Vrienden v.d. Schwienswei	Bep Mergelsberg & Jack Koenen
Stichting Plök	Kees Blankers
IVN MunsterGeleenSittard	Ilona Schmeets & Kees Blankers
IVN Born-Land van Swentibold	Arno Duwel
Wij Schwienswei	Marleen van Rijnsbergen & Sander Geelen

Inhoudsopgave

INLEIDING **3**

ZIENSWIJZE 1: 100% BASISKWALITEIT NATUUR **4**

CITAAT PAGINA 24 4
CITAAT PAGINA 87 4
COMMENTAAR SNSG 4
VERBETERDE TEKST PAGINA 24 4
VERBETERDE TEKST PAGINA 87 4

ZIENSWIJZE 2: 10% GROEN-BLAUWE DOORADERING **6**

CITAAT PAGINA 89 6
CITAAT PAGINA 95 6
CITAAT PAGINA 96 6
COMMENTAAR OER 6
COMMENTAAR SNSG 7
VERBETERDE TEKST PAGINA 89 7
VERBETERDE TEKST PAGINA 95 7
VERBETERDE TEKST PAGINA 96 7

ZIENSWIJZE 3: ESCS TERREIN EN GROTE SCHWIENSWEI **8**

CITAAT PAGINA 87 8
VERSLAG PARTICIPATIETRAJECT 8
COMMENTAAR OER 8
COMMENTAAR SNSG 8
VERBETERDE TEKST PAGINA 87 9

ZIENSWIJZE 4: ONTGRINDING GRAETHEIDEPLATEAU **10**

CITAAT PAGINA 94 10
COMMENTAAR SNSG 10

ZIENSWIJZE 5: BRIGHTLANDS CHEMELOT CAMPUS UITBREIDING OP DE LEXHY **11**

CITAAT PAGINA 74 11
COMMENTAAR OER 11
COMMENTAAR SNSG 11

ZIENSWIJZE 6: YARD E **13**

CITAAT PAGINA 75 13
COMMENTAAR SNSG 13
VERBETERDE TEKST PAGINA 75 13

ZIENSWIJZE 7: NATUURNETWERK LIMBURG WATERSLEY **14**

CITAAT PAGINA 97 14
COMMENTAAR OER: 14
COMMENTAAR SNSG: 14
VERBETERDE TEKST PAGINA 97 14

Inleiding

De samenwerkende natuurorganisaties Sittard-Geleen, snSG, hebben samen dit document met zienswijzen opgesteld, om gezamenlijk te kunnen optrekken bij het beschermen en versterken van natuur binnen de gemeente Sittard-Geleen. Dat is hoognodig.

Natuur is het fundament onder onze maatschappij. Zonder gezonde natuur is een gezonde maatschappij niet mogelijk, laat staan een gezonde economie. Maar de natuur staat op alle niveaus al decennia onder grote druk. Wetenschappelijk onderzoek wijst keer op keer uit dat we wereldwijd, Europees, nationaal, provinciaal en binnen onze eigen gemeente de grenzen overschrijden die een gezonde maatschappij mogelijk maken.

Niet voor niets hebben overheden op alle niveaus steeds meer wettelijke verplichtingen om bij te dragen aan het voorkomen van klimaatverandering, aan klimaatadaptatie, aan bescherming van biodiversiteit, aan het verbeteren van waterkwaliteit en sinds kort ook aan natuurherstel buiten reeds beschermde natuurgebieden.

Specifiek binnen onze gemeente is de natuur afgelopen decennia meer dan elders in onze provincie opgeofferd voor economische ontwikkeling. En hoewel de snSG de noodzaak en waarde van een gezonde economie erkennen, staat voor ons bovenaan dat we vooral het fundament onder onze maatschappij en onze economie moeten beschermen en versterken.

Natuurbescherming en - herstel is dan ook geen kwestie van belangen die tegengesteld zijn aan de belangen van de economie, maar juist van het voorkomen dat onze maatschappij haar eigen fundamenten verwaarloost. Bovendien is ook sociale veerkracht nauw verbonden met ecologische veerkracht, b.v. via gezondheid, hittestress etc.

Daarom juichen wij het toe dat in Toekomstvisie 2030 gesproken wordt van balans tussen de economische, sociale en ecologische veerkrachten. En balans betekent in elke definitie van het woord dat die drie veerkrachten elk even belangrijk zijn. Dat zien we echter in deze Ontwerp Omgevingsvisie niet terug. Hoewel er veel sprake is van ecologische vergezichten ontbreekt het aan concrete en meetbare ecologische doelen. Bovendien wordt er een zeer beperkt aantal hectares aangewezen voor natuurherstel en dan ook nog deels in gebieden die geen onderdeel uitmaken van een ecologische verbindingszone. Daar staat tegenover dat er wel doelgericht wordt voorgesorteerd op economische ontwikkelingen die verdere aantasting van reeds beschermde natuur zouden betekenen (Lexhy bos) danwel die kansen voor natuurherstel juist beperken (ESCS, Graetheide, Yard E).

In de onderstaande zienswijzen roepen we de gemeente dan ook op om nu de daad bij het woord te voegen, om concreet, meetbaar en gebieds-specifiek te zorgen voor herstel van de scheefgegroeide balans tussen ecologische en sociale veerkracht ten opzichte van de steeds weer dominante economische veerkracht.

Zienswijze 1: 100% Basiskwaliteit Natuur

Citaat pagina 24

“De biodiversiteit in het stedelijk gebied en de dorpen is versterkt naar 100 procent basiskwaliteit natuur. Het gaat bij Basiskwaliteit Natuur om een meetbare kwaliteit van de natuur, met name buiten de natuurgebieden. Het geeft aan wanneer een bepaalde locatie voldoet aan een minimale standaard van de aanwezigheid van algemene, wijdverspreide wilde planten en dieren.”

Citaat pagina 87

“We versterken de biodiversiteit in het stedelijk gebied naar 100% basiskwaliteit natuur. We ontwikkelen een instrumentarium om de kwaliteit van de (stads)natuur te bepalen, met name in gebieden waar natuur niet het belangrijkste doel is.”

Commentaar snSG

Het is goed dat het begrip ‘100% Basiskwaliteit Natuur’ (BKN) is opgenomen in de omgevingsvisie. Echter het beperken van de toepassing van 100% BKN tot alleen stedelijk gebied en dorpen is niet conform de landelijke richtlijnen.

Zie: Kennisdocument Basiskwaliteit Natuur
https://open.overheid.nl/documenten/e0f03556-e257-45f7-a0d2-ddac3b945308/file
Basiskwaliteit Natuur richt zich op het landelijk en stedelijk gebied waar natuur niet de primaire functie is. Het is hiermee een aanvulling op bestaande beleidsdoelen voor natuur, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn, die zich juist richten op de bedreigde soorten en zeldzame habitats. De condities waar BKN naar streeft, kunnen gezien worden als randvoorwaarden om algemene soorten duurzaam te laten voorkomen.

Het hanteren van een eigen definitie van BKN is verwarrend en misleidend. In oppervlak gezien liggen de kansen voor BKN in de gemeente Sittard-Geleen natuurlijk vooral in het landelijk gebied. Het landelijk gebied mag niet worden uitgesloten doordat een eigen beperktere definitie van BKN wordt gehanteerd.

Verbeterde tekst pagina 24

“De biodiversiteit in het landelijk en stedelijk gebied waar natuur niet de primaire functie is, is versterkt naar 100 procent Basiskwaliteit Natuur. Het gaat bij Basiskwaliteit Natuur om een meetbare kwaliteit van de natuur, met name buiten de natuurgebieden. Het geeft aan wanneer een bepaalde locatie voldoet aan een minimale standaard van de aanwezigheid van algemene, wijdverspreide wilde planten en dieren.”

Verbeterde tekst pagina 87

“We versterken de biodiversiteit in het landelijk en stedelijk gebied naar 100% basiskwaliteit natuur. We ontwikkelen een instrumentarium om de kwaliteit van de natuur te bepalen, met name in gebieden waar natuur niet het belangrijkste doel is.

We stellen een biodiversiteitsactieplan- en programma op. Dit plan richt zich ook op gebieden waar reeds een aanzienlijke blauwe en groene infrastructuur aanwezig is, en

waarvan bekend is dat het beheer, de onderhoud en de verbindingen kunnen worden verbeterd. In het plan staat een aantal doelsoorten centraal. Bij de keuze van de doelsoorten is samen met externe experts bepaald welke doelsoorten belangrijk/richtinggevend zijn voor het versterken van de biodiversiteit.

De komende jaren zullen we een landschapsprogramma opstellen samen met betrokken gebiedspartijen en overheden, met daarin een plan voor de duurzame financiering van het beheer en investeringen in het landschap.

We willen het landschap klimaatbestendig beheren. Daarnaast komt er een onderzoek naar de gevolgen voor de mineralenhuishouding van de stikstofdepositie op de bodem waaronder het bos- en overige landschap. Hierbij wordt ook bekeken of herstelmaatregelen van de bodem ecologisch zinvol en haalbaar zijn.

Er wordt invulling gegeven aan structureel bosbeheer waarbij we ons richten op gemengde, natuurlijke bossen die stabiel en weerbaar zijn tegen klimaatsverandering. Deze maatregelen hebben de mogelijkheid om het landschap te beschermen tegen klimaatverandering en stikstofdepositie.

We overwegen om weilanden die bestaan uit monocultuur raaigras met injectiebemesting om te zetten naar bos- en natuurgebied. Deze omzetting naar bos en natuurgebied zal een positief effect op flora en fauna hebben en bevordert daarmee de biodiversiteit en lokale natuurwaarde.

In het buitengebied komt regelmatig agrarische bebouwing vrij. We hebben een beleid geformuleerd over hoe hiermee omgegaan dient te worden.

We beschrijven de kenmerken en waarden van de beschermde natuurgebieden en geven aan hoe we deze kwaliteiten beïnvloeden. Indien compensatie noodzakelijk is, geven we aan hoe dit vormgegeven wordt. De natuurgebieden worden actief beschermd, er vindt toezicht en handhaving plaats.”

We streven naar netto uitbreiding van groene natuur, met name van bomen in die gebieden waar de dekkingsgraad van de kroonprojectie beneden de 30% ligt.

Om veranderingen in de tijd goed te kunnen monitoren dient er voor alle variabelen één referentie te worden bepaald waartegen de progressie kan worden afgezet.

Ook voor de industrie dienen er doelstellingen (verbeteringen) te worden aangegeven, vooral op het gebied van vervuiling van oppervlaktewater en lucht. Onder industrie vallen hier ook riool- en andere afvalwaterzuiveringsinstallaties, zonneweides en windmolenparken (alle nadelige effecten op de natuur en ecosystemen).

Alle nog aanwezige natuurgebiedjes binnen de gemeentegrenzen blijven minimaal gelijk en worden verder uitgebreid waar mogelijk.

We zorgen dat er een betrouwbaar systeem komt om de dekking van bomenkroonprojecties per gebied zo nauwkeurig mogelijk te kunnen meten a.h.v. satelliet/luchtfoto’s.

Zienswijze 2: 10% groen-blauwe dooradering

Citaat pagina 89

“We onderzoeken of 10 procent groen-blauwe dooradering van het buitengebied in 2040 haalbaar is.”

Citaat pagina 95

“De waterkwaliteit van nagenoeg alle beken in onze gemeente voldoet niet aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarmee scoren we het slechtste van alle EU lidstaten. Samen met onder andere het Waterschap Limburg werken we mee aan de herinrichting van beken en treffen maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Dat doen we onder andere door beken weer meer ruimte te geven, oude waterlopen te ontkluizen -weer bovengronds te halen en ongezuiverde riool-overstorten op beken zoveel mogelijk te voorkomen. Daarmee versterken we de natuurwaarden en verbeteren we de waterkwaliteit en houden we meer water vast voor droge momenten. Het dal van de Geleenbeek en de Roode Beek wordt als onderdeel van een (eu)regionaal natuur- en recreatief netwerk aantrekkelijker gemaakt voor mens en dier.”

Citaat pagina 96

“Met de aanleg van heggen, bosschages, de aanplant van bomen en de aanleg van greppels en poelen, streven wij zo naar 10 procent groen-blauwe dooradering van ons buitengebied.”

Commentaar OER

“Naast Natura 2000-gebieden zijn er nog andere beschermde gebieden die binnen de gemeente vallen en belangrijk zijn voor de biodiversiteit, zoals het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk, oftewel Natuurnetwerk Limburg. Ook liggen er delen van de provinciale groenblauwe mantel binnen gemeentelijk grondgebied. De groenblauwe mantel omvat onder andere het Maasdal en de beekdalen. Binnen de gemeente liggen ook natuurbeekzones, die belangrijk zijn voor het beschermen, behouden en verder ontwikkelen van de ecologische doelen en ruimte voor natuurlijke hydrologische processen (meanderen, inundaties) en realiseren van de benodigde waterpeilen.”

5.14.4 Droogte

Tabel 34: Beoordelingstabel Droogte.

	Beoordeling	Onderbouwing
Huidige situatie	-	De gemeente Sittard-Geleen is heeft in de huidige situatie last van droge zomers en is in de afgelopen jaren droger geworden, onder meer doordat er in de tweede helft van de 20e eeuw grondwateronttrekking in het gebied plaatsgevonden heeft.
Autonome ontwikkeling	- -	Door klimaatverandering krijgt de gemeente Sittard-Geleen in de toekomst in grotere mate te kampen met droogtestress.
Doelbereik	→	De staat van de leefomgeving blijft ten opzichte van de autonome ontwikkeling gelijk. De gemeente neemt veel beleidskeuzes die droogte in de stedelijke omgeving tegengaan, zoals het aanleggen van groen en waterberging. Voor het tegengaan van droogte in het buitengebied, met name buiten de natuurgebieden, worden geen beleidsmaatregelen genomen.

Commentaar snSG

Het is goed als het concept ‘10% groen-blauwe dooradering’ in de Ontwerp Omgevingsvisie wordt opgenomen omdat dit het mogelijk maakt om kwantitatieve doelen te stellen en voortgang te meten, zoals door snSG voorgesteld. Echter, dan zal dat wel een harde doelstelling moeten worden, en niet een die nog moet worden onderzocht, of waar alleen naar wordt gestreefd.
Bovendien kan ‘10% groen-blauwe dooradering’ net als ‘100% Basiskwaliteit Natuur’ een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van doelstellingen in de nieuwe EU Natuurherstelwet waaronder Nederland inspanningsverplichtingen heeft om ook ecosystemen buiten Natura 2000 gebieden te beschermen en versterken.
Om zo veel mogelijk kans te maken op bijdragen van rijksoverheid en provincie via het Nationaal Programma Landelijk Gebied, dienen doelstellingen en beleid helder en onvoorwaardelijk te zijn.
Zie ‘Aanvalsplan Landschap’ waaruit ‘10% groen-blauwe dooradering’ afkomstig is.
https://edepot.wur.nl/578062

Verbeterde tekst pagina 89

“In 2040 hebben we 10% groen-blauwe dooradering bereikt, conform ‘Aanvalsplan Landschap’.

Verbeterde tekst pagina 95

“De waterkwaliteit van de beken in onze gemeente voldoet niet aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarmee scoren we het slechtste van alle EU-lidstaten. Samen met onder andere het Waterschap Limburg werken we mee aan de herinrichting van beken en treffen maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Dat doen we onder andere door beken weer meer ruimte te geven, oude waterlopen te ontkluizen -weer bovengronds te halen en ongezuiverde riool-overstorten op beken zoveel mogelijk te voorkomen. Daarmee versterken we de natuurwaarden en verbeteren we de waterkwaliteit en houden we meer water vast voor droge momenten. Het dal van de Geleenbeek en de Roode Beek wordt als onderdeel van een (eu)regionaal natuur- en recreatief netwerk aantrekkelijker gemaakt voor mens en dier. We maken af waar we aan begonnen zijn, namelijk het plan Zitterd Waterproof uit 2016 dat tot nu toe pas tot en met het park is uitgevoerd. Als onderdeel van Zitterd Waterproof laten we de Molenbeek weer over het ESCS-terrein meanderen, als overloopgebied voor regenbuien, als buffer voor droogte en als stimulans voor verbetering van waterkwaliteit en biodiversiteit.

Verbeterde tekst pagina 96

“Met de aanleg van heggen, bosschages, de aanplant van bomen, de aanleg van greppels en poelen, en het zo veel mogelijk laten meanderen van beken, bereiken we in 2040 10 procent groen-blauwe dooradering van ons buitengebied.”

Zienswijze 3: ESCS terrein en Grote Schwienswei

Citaat pagina 87

“Belangrijke plekken waar we het groen rondom de stad versterken zijn de groene wig Sint Rosa, het gebied rondom het stadion, Landschapspark De Haese, het Geleenbeekdal aan de oostzijde van Geleen en de groene buffer tussen Lindenheuvel/Krawinkel en Chemelot. Bij de Schwienswei transformeren we het voormalige ESCS-terrein in een rood-groene ontwikkeling.”

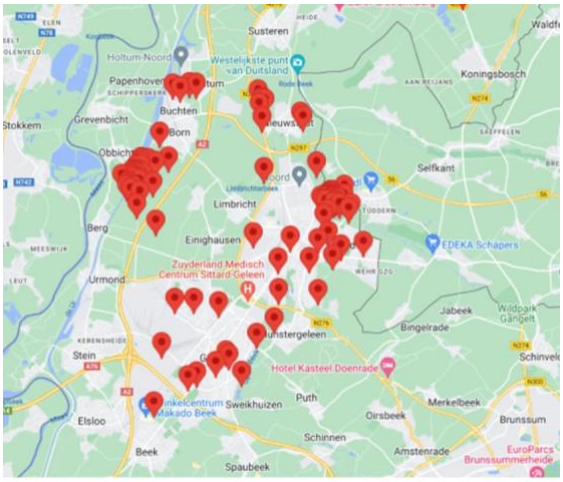

Sittard

In Sittard laten deelnemers zich vooral uit over natuurgebied de Schwienswei. Zij vinden het belangrijk dat dit natuurgebied groen blijft en dat er geen ruimte komt voor een vakantiepark. Een groene omgeving is belangrijk voor klimaatadaptatie en voor de (mentale) gezondheid van inwoners. Een rustig uitloopgebied is nodig in de drukke omgeving van Sittard-Geleen. Daarbij adviseren deelnemers het voormalig ESCS-terrein te veranderen in een natuurgebied, en te betrekken bij de Schwienswei. Verder zien deelnemers graag dat het VDL/NedCar bedrijventerrein niet wordt uitgebreid.

Verslag participatietraject

“In Sittard laten deelnemers zich vooral uit over natuurgebied de Schwienswei. Zij vinden het belangrijk dat dit natuurgebied groen blijft en dat er geen ruimte komt voor een vakantiepark. Een groene omgeving is belangrijk voor klimaatadaptatie en voor de (mentale) gezondheid. Een rustig uitloopgebied is nodig in de drukke omgeving van Sittard-Geleen. Daarbij adviseren deelnemers het voormalig ESCS terrein te veranderen in een natuurgebied en te betrekken bij de Schwienswei”.

Commentaar OER

“De biodiversiteit in Nederland staat onder druk. In de gemeente Sittard-Geleen is de afgelopen jaren geen onderzoek gedaan naar biodiversiteit. De kaart biodiversiteit per kilometervak uit de atlas van de leefomgeving, laat zien dat de soortendiversiteit met name langs de Grensmaas en op de Schwienswei in het noorden van de gemeente hoog is, zowel wat betreft de totale soortendiversiteit als die van de Rode Lijstsoorten. “

Commentaar snSG

Juist daar waar we de kans hebben om natuurherstel toe te passen in een gebied van ruim 20 hectare aangrenzend aan Natuurnetwerk Limburg, namelijk op het ESCS terrein en het Geleenbeekdal ten noorden van Sittard, aangrenzend aan de goudgroene natuur van de Schwienswei, daar is sprake van een rood-groene ontwikkeling in plaats van een volledig groene.

Het participatieproces waarin burgers werd gevraagd om op een digitale kaart aan te geven wat ze vonden van ruimtelijke ontwikkelingen, wees duidelijk uit dat burgers in groten getale willen dat er een groene ontwikkeling komt op het ESCS-terrein en geen rood-groene.

Uit eerdere enquêtes en onderzoeken bleek de steun van vele duizenden voor natuurherstel en grote weerstand tegen elke vorm van rode ontwikkeling op het ESCS terrein. Nu blijkt dat deze expliciete steun van de burgers van Sittard-Geleen geen enkele invloed heeft gehad op de keuzes die gemaakt worden in de Omgevingsvisie. Er is geen gehoor gegeven aan de uitkomsten van het participatietraject.

De karige ‘versterking van groen rondom de stad’ en het compleet negeren van de mening van burgers die zich de moeite hebben genomen om te reageren op de concept Omgevingsvisie afgelopen maanden, tonen weer aan dat de Economische Veerkracht nog steeds ver bovenaan staat op het lijstje van prioriteiten van college en gemeente en dat er in de verste verte geen sprake is van balans tussen de 3 veerkrachten, zoals die is toegezegd in Toekomstvisie 2030 en de aanloop naar dit proces rond Omgevingsvisie.

Echt ruimte geven aan de beken, echt ontkluizen van oude waterlopen, echte versterking van natuurwaarden, echte verbetering van waterkwaliteit, echt vasthouden van water voor droge momenten kan allemaal prima op het ESCS terrein waar de originele loop van de Molenbeek al eerder onderdeel uitmaakte van het plan Zitterd Waterproof.

Wij vinden dat de keuze in de Omgevingsvisie niet getuigt van oog voor de ecologische veerkracht.

Verbeterde tekst Pagina 87

“Belangrijke plekken waar we het groen rondom de stad versterken zijn de groene wig Sint Rosa, het gebied rondom het stadion, Landschapspark De Haese, het Geleenbeekdal aan de oostzijde van Geleen en de groene buffer tussen Lindenheuvel/Krawinkel en Chemelot.
We voegen 20 hectare van het ESCS terrein toe aan de beschermde goud-groene natuur van de Schwienswei zodat de belangrijke Ecologische Verbindingszones van de Geleenbeek en de Rode Beek worden verbreed en versterkt.
We compenseren de kap van het Sterrebos door oostelijk van de N276 het gebied dat voor Yard E van Nedcar was gereserveerd om te vormen tot natuurgebied, grenzend aan de Ecologische Verbindingszone van de Geleenbeek.”

Zienswijze 4: Ontgrinding Graetheideplateau

Citaat pagina 94

“We onderzoeken of en hoe een eventuele ontgrinding van meerwaarde kan zijn bij de versterking van landschap en natuur op het Graetheideplateau.”

Commentaar snSG

De snSG onderschrijft het standpunt van het Graetheide Comite in haar Zienswijze van 24-09-2024 dat ontgrinding op Graetheide geen meerwaarde oplevert voor de omgeving. Het is zeer negatief voor de leefbaarheid in de omgeving en voor de versterking van het landschap en natuur op Graetheide.

Tijdens het participatieproces over het eerste concept van een Omgevingsvisie is er door veel inwoners gereageerd op de mogelijkheid om op Graetheide grindwinning toe te staan. In het Participatieverslag lezen we (blz. 15): In de omgeving van Born pleiten veel deelnemers tegen grindwinning op de Graetheide, dat voor langdurige overlast zou zorgen. Ze pleiten ervoor Graetheide groen te laten en het duurzaam en milieuvriendelijk in te richten.

In de bijlage bij het participatieverslag zien we dat tientallen inwoners via “prikken op de kaart” voor het Graetheidegebied aangeven: stop met plannen voor grindwinning!
Tot onze grote teleurstelling heeft u met de inbreng van deze bewoners helemaal niets gedaan. Op zijn minst had u de conclusie kunnen trekken dat een onafhankelijk onderzoek naar het draagvlak voor ontgrinding noodzakelijk is.

Ook wordt op geen enkele wijze duidelijk geformuleerd wat de meerwaarde van grindwinning kan zijn op versterking van landschap en natuur op het Graetheideplateau. Grindwinning- en grindverwerving op Graetheide is zeer nadelig voor de leefbaarheid van de omliggende dorpskernen van Graetheide, Berg/ad Maas, Urmond, Guttecoven en Einighausen. (geluid, stofoverlast, extra vrachtverkeer etc.)

Nu door grindbedrijf L’Ortye het in opdracht van hen gemaakte hydrologische onderzoek naar de mogelijke gevolgen van grindwinning op het brongebied van de Kingbeek NIET openbaar gemaakt wordt is het voor onze organisaties en de gemeente onmogelijk te kunnen controleren of conclusies van dat onderzoek juist zijn. Deze geheimzinnigdoenerij geeft ons geen enkel vertrouwen in de voorgestelde grindwinning.

We verzoeken u dan ook de mogelijkheid om grindwinning- en verwerking op het Graetheideplateau toe te staan uit de Omgevingsvisie te schrappen.

Zienswijze 5: Brightlands Chemelot Campus uitbreiding op de Lexhy

Citaat pagina 74

“Het Lexhybos wordt zoveel mogelijk behouden en is een natuurlijk deel van het beeld van de campusomgeving. Het gebied van De Lexhy wordt voor een deel toegankelijk voor fietsers en wandelaars. De ontwikkeling op De Lexhy is goed ingepast en gaat gepaard met een landschappelijke versterking van het Graetheideplateau (compensatie/ verevening). Gezien het samengaan met de landschappelijke kwaliteiten, wordt op De Lexhy geen maximale maat gehanteerd voor de gebouwen.”

Commentaar OER

“De uitbreiding van de Brightlands Chemelot Campus op De Lexhy tast mogelijk Natuurnetwerk Limburg en archeologische waarden aan.”
“Het grootste risico voor Natuurnetwerk Limburg is de uitbreiding van de Brightlands campus ten noorden van Chemelot. Het bos ten noorden van het huidige Chemelot is aangewezen als Natuurnetwerk Limburg. In dit bos zitten met name veel vogelsoorten, waaronder Rode Lijstsoorten en voormalige Rode Lijstsoorten als de grote lijster, groene specht, middelste bonte specht en grauwe vliegenvanger.“

Commentaar snSG

De uitbreiding van de Brightlands Chemelot Campus op de Lexhy en vooral de hierdoor veroorzaakte aantasting van het Natuurnetwerk Limburg is zeer onwenselijk.
Het Natuurnetwerk Limburg in de gemeente S-G, dat slechts van een beperkte grootte is, moet actief beschermd worden.

Ten eerste achten we het onaanvaardbaar dat het op dit terrein aanwezige Lexhy-bos deels gekapt dreigt te worden.

In de ontwerp Omgevingsvisie kiest u zonder enig voorbehoud ervoor om het gebied de Lexhy te bestemmen voor grootschalige uitbreiding van de Chemelot campus. Tot nu toe is echter niet aangetoond dat deze ontwikkelingen niet op het huidige Chemelot-terrein mogelijk zijn. Volgens Chemelot is er nog ongeveer 100 ha vrij. In de nabije toekomst komt nog ruimte beschikbaar door de sloop van twee grote fabrieken.
Door de energietransitie zal de aard en het tempo van de voorspelde groei van de campus veranderen. Helaas gaat de Omgevingsvisie niet in op de gevolgen hiervan.
Wij bepleiten dat kritisch naar het ruimtegebruik op de Chemelotsite wordt gekeken. U geeft aan dat ruimtegebruik te willen optimaliseren. Ieder instrument en inzicht daarvoor ontbreekt echter. Een openbare grondboekhouding kan daarin wellicht behulpzaam zijn.

Ook achten we het gewenst dat voor realisatie van het nieuwe 380 kV hoogspanningsstation van TenNet (25 ha), waarvan Chemelot de grootste gebruiker zal zijn, als mogelijke locatie ook naar de vrij liggende ruimte op de Chemelotsite wordt gekeken en men er niet van uit moet gaan dat het nog open groene landschap van de Lexhy daarvoor gebruikt gaat worden.

We hebben er voorts kennis van genomen dat er in de Omgevingsvisie ruimte wordt geboden op de Lexhy voor “kleinschalige kennisintensieve productiebedrijven”. We vinden dat productiebedrijven niet op de Lexhy gevestigd mogen worden.

We lezen in de Omgevingsvisie “dat er op de Lexhy geen maximale maat gehanteerd gaat worden voor de gebouwen”. Dit vinden we ongewenst. Beperking in omvang van gebouwen is hier volgens ons wel aan de orde.

Samengevat willen we bepleiten:

1. Toegevoegd moet worden dat het Lexhy-bos niet aangetast wordt.
2. Het geplande TenNet 380 kV hoogspanningsstation dient op de Chemelotsite te komen, tenzij aangetoond kan worden dat dit onmogelijk is.
3. De uitbreiding van de campus naar de Lexhy mag alleen toegestaan worden als op de Chemelotsite geen ruimte meer beschikbaar is.
4. Op de Lexhy mogen geen productiebedrijven gevestigd worden en de gebouwen moeten goed ingepast worden in het landschap met beperkingen in omvang.

Zienswijze 6: Yard E

Citaat pagina 75

“Na het stoppen van de activiteiten bij VDL Nedcar blijft mogelijk ruimte over op het automotive-cluster die niet ingezet wordt voor de automotive-sector. Daaruit zal vraag ontstaan naar andere of alternatieve bedrijfsmatige invulling van het terrein, die mogelijk buiten de kaders van het Provinciaal Inpassingsplan valt. Als dat zo is, verbinden we randvoorwaarden aan de invulling. Bijvoorbeeld over de meerwaarde voor de economische sector, de bijdrage aan de transitieopgaven of een andere positieve bijdrage aan de regio en Sittard-Geleen als circulaire productiestad.”

Commentaar snSG

Met deze formuleringen in de ontwerp Omgevingsvisie geeft u aan “dat er mogelijk ruimte over blijft die niet ingezet wordt voor de automotive-sector” maar u geeft vervolgens alle ruimte “voor een andere of alternatieve bedrijfsmatige invulling van het terrein”.

Als snSG willen we, in het kader van uw voornemens om de ecologische veerkracht te versterken, aandringen op natuurherstel op Yard E ten oosten van de N276, en direct gelegen naast de Geleenbeek, mede ter compensatie van het Sterrebos dat voor niets is opgeofferd.

In de Visiekaart (blz.25) in de ontwerp Omgevingsvisie wordt het terrein ten oosten van de N276 ingetekend als industrieterrein. snSG zou graag zien dat hier een andere keuze gemaakt gaat worden en we stellen voor om het Yard E gebied ten oosten van de N276 in de Omgevingsvisie een groene bestemming te geven waarmee dit gebied goed kan aansluiten bij de natte Ecologische Verbindingszone van de Geleenbeek.

Verbeterde tekst pagina 75

“Na het stoppen van de activiteiten bij VDL Nedcar blijft ten oosten van de N276 het gebied Yard E over dat niet meer zal worden ingezet voor de automotive-sector. Door dit gebied terug te geven aan de natuur kunnen we tegelijkertijd de ecologische verbindingszone rond de naastgelegen Geleenbeek versterken, en op een steenworp afstand natuurcompensatie toepassen voor het eerder gekapte Sterrebos.”

Zienswijze 7: Natuurnetwerk Limburg Watersley

Citaat pagina 97

“We zorgen dat recreatie en biodiversiteit in balans zijn. Natuur en recreatie zien we niet los van elkaar. Binnen het draagvermogen van onze natuurgebieden maken we recreatief medegebruik mogelijk. Uiteindelijk is het doel daarvan om natuur te behouden en natuur te kunnen beleven.”

Commentaar OER:

“Een ander risico is toenemende recreatie in het buitengebied. De gemeente wil ruimte voor recreatie creëren en beschrijft tevens dat dit een conflict kan opleveren met natuur. De gemeente wil daarom alleen binnen het draagvermogen van de natuurgebieden, recreatief medegebruik mogelijk te maken.
Ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel zijn in principe niet toegestaan. Tenzij wordt voldaan aan een aantal voorwaarden die staan beschreven in de Omgevingsverordening Limburg. Als een ingreep wordt gedaan in het Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel en deze activiteit tast de natuur- en landschapswaarden aan, dan moet dat financieel of fysiek gecompenseerd worden.”

Commentaar snSG:

Sinds 2018 worden de natuurwaarden op Watersley, onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg fors aangetast o.a. door diverse commerciële activiteiten, de illegale kap van bomen en forse aanleg van MTB-paden. Het gebied Watersley heeft de hoogste dichtheid aan soorten op de rode lijst. De voortdurende aantasting van deze natuurwaarden is enkele jaren geleden objectief beschreven in onafhankelijke ecologische rapporten en wordt erkend door de gemeente en provincie. De gemeente heeft echter tot op heden, ondanks herhaald verzoek, geen actie ondernomen om verdere aantasting van dit natuurgebied te voorkomen.

Verbeterde tekst pagina 97

We zorgen dat recreatie en biodiversiteit in balans zijn. Natuur en recreatie zien we niet los van elkaar. Binnen het draagvermogen van onze natuurgebieden maken we recreatief medegebruik mogelijk. Uiteindelijk is het doel daarvan om natuur te behouden en natuur te kunnen beleven.
Ingrepen in het Natuurnetwerk Limburg of de Groenblauwe mantel zijn in principe niet toegestaan. Tenzij wordt voldaan aan een aantal voorwaarden die staan beschreven in de Omgevingsverordening Limburg. De gemeente beschermt haar natuurgebieden proactief en handhaaft samen met de Provincie Limburg indien de voorwaarden van de Omgevingsverordening Limburg c.q. de natuurwaarden worden aangetast.

P.S.:

Naast de zienswijzen hierboven zien we nog enkele mogelijkheden voor verdere verbetering en verduidelijking van figuren:

Visiekaart Sittard-Geleen 2025-2040, pagina 25

Op deze visiekaart staan alleen de droge (oost-west) ecologische verbindingszones vermeld terwijl er enkele zeer belangrijke natte en droge ecologische verbindingszones van noord naar zuid lopen, onder andere langs en tussen de Maas, De Geleenbeek en de Rode Beek.

Natuurverbindingen, pagina 98

Op deze figuur worden o.a. de natte verbindingen getoond maar loopt de Geleenbeek dood vlak na de Middenweg van Sittard. De natte natuurverbinding door het centrum van de stad is hier nog steeds even belangrijk als stroomopwaarts in het hele Corio Glana gebied, en hoort hier dus ook op dezelfde manier te worden weergegeven.